

Hr Erik Janson
Riikliku IKT taristu talituse juhataja
Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 28.11.2025 nr 21-1/25/9638-1

Meie 15.12.2025 nr 6.1-1/181-1

ITL-i tagasiside Euroopa ärikukru määruse ettepaneku kohta

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL) tänab võimaluse eest avaldada arvamust ja anda sisendit Eesti seisukohtade kujundamisel Euroopa ärikukru (European Business Wallet, edaspidi EBW) määruse ettepanekule.

ITL toetab üldist eesmärki lihtsustada ettevõtete piiriülest digitaalset tegutsemist EL-is. Eesti ettevõtete vaates on EBW peamine potentsiaal just olukordades, kus praegused protsessid (nt esindusõiguse kontroll, registriväljavõtete ja tegevuslubade esitamine või ametlike teadete vahetamine) osutuvad **piiriüleselt aeganõudvaks või ebaefektiivseks**. Seetõttu on oluline, et EBW keskenduks üleeuroopalise usaldusraamistiku ja koostalitlusvõime loomisele, mitte liikmesriikide siseriiklike süsteemide dubleerimisele.

ITL toetab Komisjoni ettepanekut **eemaldada juriidilise isiku digikukru sätted EIDAS2 raamistikust** ning koondada need EBW alla ja luua seeläbi selgem regulatiivne piir füüsilise ja juriidilise isiku lahenduste vahel. See võimaldaks laiemalt eristada füüsilise isiku poolset juriidilise isiku esindamist, mis saaks jääda EUDIW skooopi ning pakkuda eraldiseisvat ja unikaalset funktsionaalsust EBW'le, kui sellised kasutusjuhud leitakse. Samas ei tohiks EBW rakendumine tähendada liikmesriikidele uute kallite infrastruktuuride kohustuslikku rajamist. **Määrus peab võimaldama kasutada riigi olemasolevaid lahendusi**, mille puhul vastavad funktsioonid on juba tagatud.

Eestis on ettevõtteid puudutavad digilahendused küpsed ja usaldusväärsed: äriregister pakub ajakohastatud andmeid, notarite süsteem tagab juriidilise tõestusväärtusega tehingud ning X-tee võimaldab turvalist andmevahetust. **Nende koosmõju täidab sisuliselt ärikukru rolli.**

Oluline on, et EBW ei tekitaks vajadust neid süsteeme ümber ehitada ega looks kohustust ehitada kõrvale riiklikku paralleelset „ärikukrut“. EBW väärtus peaks tekkima just sealt, kus lahendused täna piiriülevalt puuduvad.

Piiriülese dokumendikasutuse seisukohast on EBW potentsiaal võrreldav tänase apostilliga – dokument peab olema teises jurisdiktsioonis kohe kasutatav ning usaldusväärne. Selle toimimiseks vajab määrus täpsust, kellel on volitus väljastada „verified credential“ tüüpi tõendeid ning kuidas tagatakse ettevõtte elukaare (asutamine, ühinemised, likvideerimine) korrektne ja ühtne kajastus. Eesti notaritel ja registritel on siin tugev digipõhine võimekus, mis võiks anda väärtusliku panuse euroopaülese mudeli kujundamisel.

Määruse ettepanek sisaldab ka avaliku sektori asutuste kohustust hakata EBW kaudu vastu võtma ettevõtete dokumente ja esitatud teavet. Eesti kontekstis tekib siinkohal küsimus, kas ja kuivõrd kattuvad **EBW funktsioonid riikliku postkasti ning keskse teabeedastuse lahendusega**, mille arendamine on riigis juba käimas. Oluline on vältida kahe paralleelse kanali loomist või olukorda, kus EBW kasutuselevõtt nõuab riigilt praegu loomisel oleva postkastilahenduse ümberehitamist.

ITL leiab, et EBW tuleks rakendada etapiviisiliselt ning **alustada selgelt piiritletud ja kõrge väärtusega kasutusjuhtudest**: esindusõiguse piiriülene tõendamine, registridokumentide esitamine teises riigis ning ametlike teadete ühtne edastamine üle piiri. Need lahendaksid reaalseid probleeme, ilma et liikmesriigid peaksid tegema mastaapseid siseriiklikke ümberkorraldusi

Kokkuvõttes toetab ITL EBW eesmärki tugevdada Euroopa ühisturu toimimist, kuid peab Eesti seisukohast oluliseks, et lahendused oleksid **praktilised, standardipõhised, mitte-dubleerivad ning arvestaksid liikmesriikide olemasolevaid toimivaid süsteeme**. EBW peaks andma Eesti ettevõtetele selget piiriülest väärtust ega tohi muutuda kohustuslikuks lisakihiks siseriiklikult.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Doris Pöld
Tegevjuht

Kadri Pungas, kadri.pungas@itl.ee